

Jeanette Winterson. Skymningsporten. W&W.

I påsktiden kryllade det av små trevliga påskkärringar och påskgubbar i trapphusen som lämnar handskrivan kort och förväntar sig godis tillbaka. Det kan knappast vara en slump att bokförlaget Wahlström & Widstrand släpper Jeanette Wintersons nya roman i dessa dagar. Men borta är allt det gemytliga påskstöket. Istället befinner vi oss i Englands tidiga 1600-tal och häxprocesserna under Jakob I:s regeringstid präglad av protestantisk fundamentalism. Platsen är Lancashire i norra England. Väderstreckets betydelse för berättelsen. I norr begravde man de som begått något brott. Norrgök är sorggök, säger vi enligt den gamla ramsan. Norr bådar olycka.

I Lancashire bor Alice Nuttler, en rik kvinna som bär på en hemlighet. Människor runt omkring henne noterar att hon inte åldras. Där finns också ett antal udda och fattiga människor som samlats till ett hemlighetsfullt möte på långfredagen. Två kvinnor sitter fängslade anklagade för häxeri. De ska snart bli fler. Thomas Potts som går kungens ärende letar med paranoid sinnesstämning efter allt fler offer. Till samma ort söker sig också den landsflyktige jesuitprästen Christopher Southworth. Efter den så kallade krutkonspirationen hade han torterats med en utstuderad grymhet men sedan lyckats fly. Thomas Potts kastar lystna blickar även efter detta byte. Alice Nuttler rör sig bland kvinnor hon vill beskydda och förföljare hon föraktar. Hennes förflutna är höljt i ett dunkel. En gång i tiden levde hon i en hetsig romantisk relation med Elizabeth Southern som lika mystiskt försvann som hon själv lever.

Jeanette Winterson skriver på knivsudden mellan den välkända världen och det övernaturliga. Påfallande mycket i hennes roman är fakta, som hon väver in i en personlig berättelse om kärlek, frihet, religiöst förtryck och fundamentalismens blinda raseri. Mitt i berättelsen möter Alice Nuttler den framgångsrike Shakespeare som viskar till henne sanningen om livets utsatthet: "Jag har sagt det jag har att säga. Det finns många olika verkligheter, det här är bara en av dem. Men min fru, se till att inte avvika alltför långt från den verklighet som är tydlig för andra, annars kan ni hamna inför rätta för den verklighet som är tydlig inför er". Dessa meningar sammanfattar inte bara intrigen i denna berättelse utan Jeanette Wintersons hela författarskap. En trotsig kamp för rätten att älska den man vill, vara den man vill och religionens förtryck att hindra någon vara den hen är. En grym och svårtillgänglig berättelse. Men så läsvärd.

"Skymningsporten" är Correns bokcirkels nästa bok. Du kommer att höra mer om den.

Jakob Carlander